

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 2. juli 2020
Kontor: Økonomikontoret
Sagsbeh: Jakob Hüttel
Sagsnr.: 2020-0030-4250
Dok.: 1503993

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1373 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. maj 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jan E. Jørgensen (V).

Nick Hækkerup

/

Joakim Thaning

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1373 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren forklare, hvordan de danske betjente kan have opsparet 1.398.561 overarbejdstimer i april måned, knap 100.000 flere timer end i januar måned 2020, når coronanedlukningen i marts og april 2020 har betydet, at der har været færre anmeldelser, at domstolene har kørt på lavt blus, og at politiet ikke har skullet bruge tid på hverken værtshusslagsmål, fodboldoptøjer eller større demonstrationer? Der henvises til artiklen: <https://www.berlingske.dk/samfund/intet-natteliv-ingen-fodboldkampe-ingen-demonstrationer-alligevel-har?Omtalte>”

Svar:

Generelt har COVID-19 påvirket aktiviteten på mange områder i samfundet, og vi har alle måttet indstille os på en anderledes hverdag. Det gælder også politiet, som i høj grad har været involveret i indsatsen for at hindre spredningen af COVID-19. Jeg er generelt meget tilfreds med den indsats, politiet har ydet i den forbindelse.

Jeg kan i øvrigt henholde mig til nedenstående udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan indledningsvis oplyse, at tallene i artiklen omhandler tilgodehavende frihed, der er et udtryk for den samlede mængde af forskellige frihedsformer, herunder fx afspadserings- og normtimer, omsorgsdage mv., som medarbejdere på ethvert givent tidspunkt har til gode. Mængden af tilgodehavende frihed hænger derfor også sammen med, hvor meget tilgodehavende frihed der er afviklet på et givent tidspunkt. Mængden af tilgodehavende frihed er således ikke alene et udtryk for præsteret overarbejde.

Samtidig skal det bemærkes, at der normalt ses en stigning i tilgodehavende frihed henover foråret, hvilket dels skyldes helligdagene i første halvår, og dels at afvikling af restferie traditionelt prioriteres frem mod ferieårets udløb den 30. april. Stigningen i perioden januar-april 2020 ligger lidt under stigningen i samme periode i 2018 og væsentligt under stigningen i samme periode i 2019 og 2017.

Stigningen i tilgodehavende frihed skal endvidere ses i sammenhæng med, at COVID-19 har nødvendiggjort mange ændringer af tjenester med kort varsel, herunder inddragelse af ordinære fridage. Dette medfører efter tjenestetidsreglerne et stort antal afspadseringstimer som kompensation for den ulempe, det er at blive sat til at arbejde med kort eller ingen varsel på tidspunkter, hvor man som udgangspunkt har fri.

Samlet set vurderes dette – i kombination med den normale udvikling i tilgodehavende frihed henover foråret – som den primære årsag til stigningen i tilgodehavende frihed i perioden fra januar til april 2020.

Rigspolitiet kan supplerende oplyse, at politiets overarbejde opgøres som antallet af afspadserings- og normtimer. Afspadseringstimerne påvirkes af de tilfælde, hvor medarbejderen bliver pålagt overarbejde, får inddraget sin ordinære fridag, får ændret en planlagt vagt med kort varsel, eller hvis medarbejderen har haft mange lange arbejdsdage i træk. I perioden fra januar til april 2020 er antallet af afspadserings- og normtimer steget med 119.051 timer (tallet er ekskl. polititjenestemænd i Grønland og Færøerne). Stigningen i afspadserings- og normtimer i perioden januar-april 2020 ligger under stigningen i samme periode i 2019 og 2017 og lidt over stigningen i samme periode i 2018.

Hvad angår politiets aktiviteter i foråret 2020 kan Rigspolitiet oplyse, at politiet varetager flere samfundsvigtige funktioner, som helt eller delvist har skullet løses uanset behovet for at mindske smittespredningen blandt politiets medarbejdere og i samfundet som sådan. Der har således i hele perioden været almindelig drift som fx optagelse af anmeldelser fra borgerne, varetagelse af beredskabsopgaver, iværksættelse af uopsættelige efterforskningskridt, fremstilling, færdselskontrol og ekspedition, så borgerne kan komme i kontakt med politiet.

Nedlukningen af store dele af samfundet i forbindelse med COVID-19 har betydet, at enkelte arbejdsfunktioner i politikredsene har været helt eller delvist indstillet i en periode. Det gælder fx køre- og teoriprøver, bortset fra prøver til storvognskategorierne. Desuden har hele politiets efter- og videreuddannelse, tjenesteskydning og PFT (Politifaglig Træning) været aflyst, ligesom dele af Politiskolens uddannelser har været lukket ned. Samtidig har en række arrangementer og begivenheder været aflyst, hvilket har frigivet ressourcer bredt i politikredsene og centralt. Endvidere har der gennem perioden kunnet konstateres et betydeligt fald i antallet af straffelovsanmeldelser.

Der har imidlertid samtidig været en række nye ressourcekrævende opgaver, der altovervejende er relateret til COVID-19-indsatsen.

Der redegøres nedenfor nærmere for politiets indsats i relation til COVID-19, både i forbindelse med nedlukningen af store dele af samfundet og i forbindelse med genåbningen.

Omlægning af tjenesteplanlægning for at minimere risiko for smittespredning

På baggrund af den forventede udvikling i antallet af COVID-19-smittede og karantæneramte i Danmark anmodede Rigspolitiet den 10. marts 2020 alle politikredse om at foretage væsentlige ændringer i tjenesteplanlægningen for særlige personalegrupper for at sikre en robust drift af dansk politi.

Politikredsene blev bl.a. anmodet om at planlægge for treholdsskift i de centrale beredskabsmæssige funktioner, så samkvem mellem medarbejderne på de forskellige vagthold blev reduceret. Politikredsene foretog med det udgangspunkt en genplanlægning af tjenesten med det formål at afsondre grupper af medarbejdere fra hinanden i tid og/eller geografi. Omlægningen af tjenesteplanlægningen med kort varsel har i sig selv medført en stigning i den tilgodehavende frihed.

Styrket indrejsekontrol

Den 14. marts 2020 iværksatte politiet en styrket indrejsekontrol ved alle landets grænser med det formål at afvise personer, der ikke er danske statsborgere eller har et anerkendelsesmæssigt formål med at indrejse i Danmark. Politiet har modtaget assistance fra Forsvaret og Hjemmeværnet til indrejsekontrollen, men derudover har det været nødvendigt for politiet at allokere et øget antal polititjenestemænd til indrejsekontrolopgaven.

Både Rigspolitiet og politikredsene håndterer mange spørgsmål fra borgere og virksomheder, der relaterer sig til indrejsekontrollen, og der opleves en øget aktivitet ved grænserne i takt med genåbningen af samfundet.

Ændringerne i de samfundsmæssige restriktioner, herunder i indrejserestriktionerne, har påvirket politikredsenes indsats ved grænsen, da et øget antal borgere skal kontrolleres ved passage af grænserne, ligesom opgaven med kontrol af dokumentation øges.

Tilsyn, håndhævelse af forbud mv.

Politikredsene blev endvidere ved ikrafttræden den 18. marts 2020 af bekendtgørelse om forbud mod større forsamlinger og forbud mod adgang til og restriktioner for visse lokaler som led i håndtering af COVID-19 anmodet om at opnormere beredskabet med 25 pct. til opretholdelse af en synlig tryghedsskabende patruljering og håndhævelse af forsamlingsforbuddet samt areal- og hygiejnekrav mv. i butikslivet.

På baggrund af et forandret situationsbillede, hvor mange mennesker forsamledes i det gode vejr, og mange mindre butikker genåbnede, ændrede politiet lørdag den 25. april 2020 strategi og manøvreidé. Den ændrede strategi indebar en markant styrkelse af politiets synlige tilstedeværelse og medførte et yderli-

gere opjusteret ressourceforbrug i beredskabet og patruljeindsatsen mv.

Den 11. maj 2020 blev det overladt til politikredsens ledelse at afsætte de nødvendige personaleressourcer til indsatsen, dog blev det forudsat, at politikredsene skulle fortsætte den synlige tilstedeværelse med fokus på de kritiske områder i samfundet og herunder de funktioner, som løbende genåbnes. Der er således fortsat et øget ressourceforbrug på den synlige indsats.

Alle politikredse har i hele perioden ført tilsyn med dels en række objekter med besøg af mange mennesker som fx genbrugspladser, byggemarkeder og hotspot-områder, hvor der er risiko for, at mange mennesker samles, og dels prioriterede lokaliteter som sygehuse, medicinlagre, podningsstationer, lagre for værnemidler og kritisk infrastruktur. Listerne over tilsynsobjekter i politikredsene er dynamiske og omfattende, og intensiteten tilpasses de konkrete behov på baggrund af en analytisk og erfaringsmæssig tilgang til de enkelte lokationer.

Skærpet fokus på særligt udsatte boligområder

Lukning af fritidstilbud mv. indebærer risiko for, at unge mennesker mødes i større grupper i det offentlige rum og dermed overtræder forbuddet mod større forsamlinger. Dette kan lede til provokationer og måske i den sidste ende konfrontationer med de unge. Derfor har politikredsene siden nedlukningen af samfundet – i tæt dialog med centrale samarbejdspartnere i kommuner, boligforeninger, helhedsplaner mv. – været særligt opmærksomme på situationen i forhold til unge, særligt i SUB-områderne.

Udvikling i kriminalitetsbilledet

Selvom der samlet set kan konstateres et betydeligt fald i antallet af straffelovs anmeldelser siden nedlukningen af samfundet, har der været en række hændelser i bandemiljøet, hvor verserende konflikter mellem grupperinger har medført voldelige sammenstød i det offentlige rum. Sådanne hændelser har stor betydning for politikredsens ressourceanvendelse i såvel beredskab, efterforskning og lokalpoliti.

Varetagelse af national og lokal krisestyring

Alle politikredse har i overensstemmelse med politiets planlægnings- og indsatskoncepter forankret indsatsen på hhv. strategisk, operationelt og taktisk niveau gennem oprettelse/aktivering af stabsfunktioner med bred repræsentation fra alle søjler og linjer i politikredsen, der skal sikre bred forankring, overblik og koordinering af indsatsen i politikredsene.

Disse stabe har haft daglige møder med fokus på gennemgang af døgnets begivenheder omkring COVID-19-relaterede hændelser, herunder skrivelser fra Rigspolitiet og ny lovgivning, de

løbende indberetninger til Rigspolitiet om status på bl.a. antal afviste på grænsen mv. (de såkaldte GF-4 indberetninger), tilsyn, status for sygefravær, ligesom den fremadrettede indsats, værnemiddelstatus, økonomiske aspekter, operative udfordringer samt situationen i øvrigt koordineres her. Dette er løbende omsat til patruljeoplæg til beredskab og lokalpoliti.

Alle politikredse har aktiveret den Lokale Beredskabs Stab (LBS) og afholder jævnlige møder, og flere har bistået sundhedsmyndighederne med etablering af teststationer mv.

Alle politikredse har stor fokus på offensiv kommunikation såvel internt i politikredsen som eksternt i pressen og på sociale medier. Der er yderligere tæt samarbejde med flere kommuner i forhold til en fælles kommunikationsstrategi.

Politiet har spillet en central rolle i den samlede krisestyring, dels i den Nationale Operative Stab (NOST) og dels i forbindelse med styringen af politiets samlede indsats f.eks. i forbindelse med iværksættelse af kontrollen ved alle landets grænser og ved implementering af de mange nye tiltag. Bemandingen af stabene til driften af NOST og styringen af de mange nye initiativer er sket med medarbejdere fra Rigspolitiet og med assistancer fra politikredsene.”